

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport*

Granskning av årsredovisning 2006

Hultsfreds kommun

April 2007

Anette Arbman

Anita Lundgren

Pär Stuesson

*connectedthinking

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	Revisionsfrågor och metod	3
2	Granskningsresultat	4
2.1	Förvaltningsberättelse	5
2.1.1	Översikt över utvecklingen av verksamheten	5
2.1.2	Investeringsredovisning	6
2.1.3	Driftredovisning	7
2.1.4	Balanskrav	7
2.1.5	God ekonomisk hushållning	8
2.2	Resultaträkning	10
2.3	Balansräkning	10
2.4	Kassaflödesanalys	12
2.5	Sammanställd redovisning	12
2.6	Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper	14

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Den kommunala redovisningslagen (KRL) gäller från och med 1998 och reglerar externredovisningen. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för årsredovisningen.

När det gäller nämndernas redovisning, ska den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

1.2 Revisionsfrågor och metod

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och i enlighet med normgivning, främst från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Med rättvisande räkenskaper avses fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- finansieringsanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vi har inte inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Detta sker genom ansvarsgranskningar av de olika nämnderna.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2 Granskningsresultat

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Kommunen redovisar ett positivt resultat år 2006 som uppgår till 28,5 mnkr.

Kommunen har sex finansiella mål. Tre av målen är av långsiktig karaktär och kan inte bedömas utifrån ett enskilt år. Tre av målen kan bedömas årligen. Utav dessa tre är två uppfyllda. Målet som inte uppfyllts är att nettoamortering årligen ska ske med minst 10 mnkr. Under år 2006 har amortering skett med 1 mnkr.

Någon avstämning av verksamhetsmässiga mål kopplade till god ekonomisk hushållning går inte att göra då kommunfullmäktige inte antagit några sådana mål. Ett arbete pågår att arbeta fram verksamhetsmål. Något resultat av detta arbete framgår inte av årsredovisningen. Vi anser att både finansiella mål och verksamhetsmål ska framgå i budgeten och avstämning ska ske i delårsrapport och årsredovisning.

2.1 Förvaltningsberättelse

I KRL kap 4 framgår det att kommunen ska upprätta en förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen ska innehålla:

- en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet (KRL 4:1)
- särskilda upplysningar om de anställdas sjukfrånvaro (KRL 4:1 a)
- samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet (KRL 4:2)
- en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3)
- en redovisning av hur det negativa resultatet ska regleras (KRL 4:4)
- en utvärdering av mål för god ekonomisk hushållning (KRL 4:5)
- sådana upplysningar som avses i KRL 4:1 ska också omfatta sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (KRL 8:1).

2.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- obligatorisk information i enlighet med KRL och RKR:s rekommendationer
- sådana förhållanden, som inte ska redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- förväntad utveckling
- väsentliga personalförhållanden, bland annat den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron
- annat av betydelse för styrning och uppföljning.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i allt väsentligt överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning. Den finansiella analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen som redovisas ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också hur ekonomin har utvecklats de senaste åren. Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning.

Förvaltningsberättelsens finansiella analys omfattar flera ekonomiska nyckeltal.

Händelser av väsentlig betydelse. Vi anser att denna del av förvaltningsberättelsen kan vidareutvecklas. Bland annat kan här redovisas händelser inom kommunens organisation som påverkat verksamhet och ekonomi. Vi saknar kommentarer kring hanteringen av det trådlösa bredbandet i länet.

Förväntad utveckling. När det gäller verksamheten så redovisas händelser av väsentlig betydelse i nämndernas verksamhetsberättelser.

Av förvaltningsberättelsen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen av kommunens ekonomi. Vi bedömer att kopplingen till hur detta kommer att påverka kommunens verksamheter och prioriteringar inom olika områden i framtiden kunde ha varit mer utvecklat.

Väsentliga personalförhållanden. Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, d.v.s. frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Vi anser att nämndernas och kommunstyrelsens arbete med styrning och uppföljning med fördel kan omnämnas i förvaltningsberättelsen. Nämndernas och styrelsens uppföljning och utvärdering av mål och måluppfyllelse måste vidareutvecklas så att utvärdering av god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv kan ske.

2.1.2 Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring
- posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkningen och finansieringsanalysen
- jämförelse med tidigare år görs

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar. Jämförelser med tidigare år görs.

Enligt budget 2006 inklusive tilläggsbudget uppgick planerade investeringar till netto 40,8 mnkr. Den positiva avvikelsen mot budgeten uppgår till 11,8 mnkr. De största avvikelserna finns på tekniska kontoret. Större investeringsprojekt redovisas. För att höja informationsvärdet ytterligare kan större oavslutade projekt redovisas.

2.1.3 Driftredovisning

Vi har granskat att:

- budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- redovisade intäkter och kostnader överförs riktigt från den systematiska bokföringen
- samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- jämförelse med tidigare år görs
- driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Jämförelser görs med föregående år.

Avvikelsen gentemot beslutad budget är 3,1 mnkr för styrelse och nämnder. Socialnämnden har en negativ avvikelse mot budgeten 11,9. Barn- och utbildningsnämnden har ett positivt utfall mot budgeten som uppgår till 9,8 mnkr.

Avvikelserna mot budget är kommenterade under respektive nämnds verksamhetsberättelse.

2.1.4 Balanskrav

Vi har granskat:

- kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts
- om det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt man avser att göra den i kommunallagen (KL 8:5) föreskrivna reglering i de fall ett negativt resultat uppvisas

- om det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om hur tidigare års negativa resultat har reglerats
- om det i förvaltningsberättelsen framgår skälen till att inte reglera ett negativt resultat, i de fall fullmäktige har beslutat att en sådan reglering inte ska ske.

Bedömning och iakttagelser

I förvaltningsberättelsen görs en tydlig avstämning av balanskravet. Vi konstaterar att balanskravet är uppfyllt.

2.1.5 God ekonomisk hushållning

Vi har granskat:

- Måluppfyllelsen för fullmäktiges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- Måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Från och med år 2005 lagregleras att kommunens budget ska innehålla mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning både vad gäller verksamheten och ekonomin.

Bedömning och iakttagelser

Resultatet är förenligt med tre av de sex beslutade finansiella målen, utifrån en långsiktig stark och stabil ekonomi i kommunens ”Program för tillväxt och näringsliv, mål/åtgärder 2005–2010”.

1) Årets resultat ska uppgå till lägst 2 % av nettokostnadsomslutningen (12,2 mnkr). Resultatet för år 2006 uppgick till 28,5 mnkr vilket innebär att det beslutade målet uppnås.

2) De totala investeringarna under perioden 2005 till 2010 bör inte överskrida summan av avskrivningarna under motsvarande period. Detta mål är av långsiktig karaktär och kan inte bedömas utifrån ett enskilt år. Däremot noterar vi för år 2006 att nettoinvesteringarna uppgår till 29,0 mnkr och dessa är högre än avskrivningarna som uppgår till 18,8 mnkr. Enligt budgeten för år 2007 framgår att kommunen planerar att investera drygt 150 mnkr under åren 2007-2009. Detta kommer att innebära att målet inte kommer att uppfyllas för perioden.

3) Nettoamortering av kommunens låneskuld ska årligen eftersträvas med lägst 10 mnkr. Enligt redovisningen har drygt 1 mnkr amorterats. Detta mål uppnås inte för år 2006. Sker investeringar enligt den planering som framgår av budgeten för år 2007 kommer inte

kommunen att kunna finansiera investeringarna med egna medel utan upplåning kommer att krävas.

4) Den nuvarande utdebiteringen på 22,06 per skattekrona ska inte höjas. Kommunen ska på sikt verka för att anpassa utdebiteringen till länsgenomsnittet. Utdebiteringen är oförändrad och målet är uppnått.

5) Kommunen ska verka för att på sikt inte belastas av någon låneskuld. Detta mål är av långsiktig karaktär och kan inte bedömas utifrån ett enskilt år. Målet nås inte under år 2006, se kommentar under 3).

6) Kommunkoncernens totala externa låneskuld bör inte ökas. Detta mål är av långsiktig karaktär och kan inte bedömas utifrån ett enskilt år. Vi noterar att den totala externa låneskulden inte har ökat sedan år 2005, vilket är det första året som planen omfattar.

Vi anser att mål utifrån god ekonomisk hushållning ska framgå av budgeten. Dessa mål ska enligt följas upp i både delårsrapport och årsredovisning.

Kommunfullmäktige har inte beslutat om mål för verksamheten utifrån god ekonomisk hushållning. Därför kan vi inte bedöma om resultatet i årsredovisningen i denna del. Lagen ställer krav på mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Det innebär att fullmäktiges styrsignaler i form av mål, riktlinjer eller uppdrag ska ge tillräcklig tydlighet till nämnderna för att dessa ska kunna utforma verksamheten i enlighet med fullmäktiges vilja.

Nämnderna har fått i uppdrag att utarbeta verksamhetsmål utifrån god ekonomisk hushållning. Verksamhetsmål framgår till viss del av budgeten för år 2007. Dessa mål bör följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

2.2 Resultaträkning

Resultaträkningen ska redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året (KRL 5:1).

Vi har granskat att:

- resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultatet för år 2006 är rättvisande och i allt väsentligt redovisar samtliga externa intäkter och kostnader. Noter finns i tillräcklig omfattning och innehållet är rätt periodiserat. Vi bedömer att resultaträkningen är uppställd i enlighet med KRL.

Kommunens redovisade resultat uppgår till 28,5 mnkr. Kommunens nettokostnad inklusive avskrivningar har under året ökat med 22,3 mnkr samtidigt som skatteintäkter och statsbidrag ökat med 23,9 mnkr. För att kommunen ska kunna vidmakthålla en ekonomi i balans krävs att skatteintäkterna och statsbidragen fortsätter att ökar mer än nettokostnaderna. Verksamhetens nettokostnad inklusive finansnettots del av skatteintäkterna uppgår till 95,5 % (2005 96,1%).

För att kommunen ska klara framtida investeringar och att finansiering ska ske utan upplåning kommer det inte att vara tillräckligt med ett resultat som motsvarar 2 % på nettokostnadsomslutningen.

2.3 Balansräkning

Balansräkningen ska i sammandrag redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen. (KRL 5:2)

Vi har granskat att:

- balansräkningen är uppställd enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning

- upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- årets resultat överensstämmer med resultaträkningen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Vi bedömer vidare att balansräkningen är uppställd enligt KRL.

Vi bedömer att bilagor/specifikationer till balansposterna är väl dokumenterade och systematiserade. Interimsposterna kan dock förbättras ytterligare.

Vi bedömer att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och i allt väsentligt har värderats enligt principerna i KRL.

Noteringar

Följande noteringar är gjorda vid granskningen:

Vi bedömer att redovisningen av olika projekt eller medel som ska föras över till nästkommande år, exempelvis bidrag såsom flyktingverksamheten, bör gås igenom under år 2007. För att möjliggöra en korrekt bedömning av redovisade medel ska för samtliga projekt bifogas en sammanställning där följande uppgifter framgår:

- projektnamn
- projektansvarig
- bidragsgivare
- bidragssumma
- projektstart
- projektavslut
- återstående medel

Kommunen har tagit kostnader i samband med omstruktureringen som genomfördes under åren 2003-2004 som inte har realiserats. Vi anser att dessa poster ska gås igenom under år 2007. Det är inte tillfredsställande att dessa balanseras vidare år från år.

Som vi påtalade föregående år ska upptagna fordringar och skulder specificeras med underlag eller hänvisning till verifikationsnummer. Vid eventuella beräkningar ska beräk-

ningsunderlaget bifogas. Detta har förbättrats men ytterligare förbättring kan ske framförallt när det gäller interimsposterna.

2.4 Kassaflödesanalys

I finansieringsanalysen ska kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas (KRL 7:1).

Vi har granskat att:

- kassaflödesanalysen uppfyller kraven enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning
- kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen uppfyller kraven enligt KRL, d.v.s. vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar och att noter finns i tillräcklig omfattning.

Vi bedömer även att det finns en överensstämmelse med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Kassaflödesanalysen följer RKR:s rekommendation för hur analysen ska ställas upp, d.v.s. redovisning av betalningsflödena är uppdelat på sektorerna: löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Kassaflödesanalysen redovisar förändringen av likvida medel, vilket också är Rådets för kommunal redovisnings rekommendation. Kommunen investerade netto för 29 mnkr (inklusive finansiella anläggningstillgångar) och likvida medel har under året minskat med 0,5 mnkr.

2.5 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningens syfte är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska åtaganden oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. (Rådets rekommendation)

Den sammanställda redovisningen ska innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens och de juridiska personernas resultat- och balansräkning. (KRL 8:2)

Det är god redovisningssed att inkludera en finansieringsanalys. (Rådets rekommendation)

Koncernredovisning enligt Kommunförbundets rekommendationer

Syftet med den sammanställda redovisningen är att få en helhetsbild av kommunens samlade ekonomi och åtaganden. Den sammanställda redovisningen ska innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens resultaträkning och balansräkning och motsvarande handlingar för de övriga juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Betydande inflytande antas föreligga när en kommun innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person.

Som konsolideringsmetod bör proportionell konsolidering tillämpas, vilket innebär att det egna kapitalet vid förvärvet elimineras i sin helhet. I den sammanställda redovisningen ingår därför endast den del av dotterbolaget/förbundets egna kapital som tillkommit efter förvärvet. I den sammanställda redovisningen redovisas tillgångar och skulder samt intäkter och kostnader i proportion till ägda andelar i respektive enhet.

Tillämpning inom Hultsfreds kommun

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Den proportionella konsolideringen innebär att räkenskapsposterna hos respektive dotterbolag inräknas i koncernredovisningen i proportion till kommunens ägarandel.

Utförd granskning av den sammanställda redovisningen

Kontroll har utförts av att kommunen vid upprättandet av den sammanställda redovisningen (nedan kallad koncern) använder sig av de redovisningsprinciper som föreskrivs enligt lagstiftning och god redovisningssed.

Enligt vår mening finns ingen väsentlig fråga avseende värdering och redovisning, där kommunen och revisorerna har delade uppfattningar.

Vår sammanfattande bedömning är att koncernredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens samlade verksamhet och förmögenhet.

Koncernens redovisade resultat uppgår till 30 mnkr.

2.6 Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper

... Om avvikelser görs från vad som följer av allmänna råd eller rekommendationer från normgivande organ på det kommunala området, ska upplysning om detta och om skälen för avvikelserna lämnas i en not. (KRL 1:3)

... Resultaträkningen, balansräkningen och finansieringsanalysen får kompletteras med upplysningar i noter. I så fall ska hänvisning göras vid de poster i resultaträkningen, balansräkningen till vilka upplysningarna hänförs. (KRL 3:2)

... Extraordinära intäkter och kostnader ska specificeras till storlek och art i en not. (KRL 5:5)

... Om principerna för värdering, klassificering eller indelningen i poster eller delposter ändrats, ska posterna för det närmast föregående räkenskapsåret räknas om ... Om det finns särskilda skäl och är förenligt med god redovisningssed, behöver omräkning eller ändring inte göras. Skälen för detta ska anges i not. (KRL 5:6)

... I samband med uppskrivningen av finansiella anläggningstillgångar ska det i en not lämnas upplysning om storleken på det uppskrivna beloppet. (KRL 6:6)

Principerna för värdering av tillgångar, avsättningar och skulder ska anges.

För posterna i årsredovisningen som avser tillgångar, avsättningar och skulder i utländsk valuta ska det anges enligt vilka principer beloppen har räknats om till svenska kronor. Uppgifterna enligt första och andra styckena får lämnas i not. (KRL 6:12)

Utöver KRL:s krav ställer RKR:s rekommendationer krav på tilläggsupplysningar. Flera rekommendationer hänvisar till Redovisningsrådet för publika företags rekommendationer, vilka oftast har omfattande krav på tilläggsupplysningar.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper och lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

Kommunen saknar systemdokumentation. Vi anser att systemdokumentation bör utarbetas.